

BEIN ADAM LECHAVERO

SHIUR 10 - HACHNASAT KALLAH

מקום לנדר - חורף תשעג

A] THE TORAH MITZVAH

מצות עשה של דבריהם ..... ולהכניס הכהלה ..... וכן לשמח הכהלה והחתן, ולסייעם בכל צרכיהם, ואלו הן גמilot חסדים שבוגוף שאין להם שיעור, אע"פ שכל מצות אלו מדבריהם הרוי הון בכללוiahבת לרעך כמוך, כל הדברים שאתה רוצה שייעשו אותך לך אחרים, עשה אתה אותן לאחיך בתורה ובמצוות

רמב"ם הלכות אבל פרק יז הלכה א

The Rambam learns that the obligation of hachnasat kallah is derabbanan but nevertheless a kiyum of the mitzvah min haTorah of 've'ahavta lere'echa'

ואמר רבי חמא ברבי חנינא, Mai d'ktavim: (דברים יג) אלהיכם תלמו? וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה?! והלא כבר נאמר: (דברים ז) כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא! אלא להלך אחר מדותיו של הקב"ה ....

סוטה ז.

A alternative source of the mitzvah min haTorah is 'vehalachta bedrachav' - to be more G-d-like. As we saw in ahavat re'im, the two mitzvot of ve'ahavta lere'acha and vehalachta bedrachav approach the same issues from two different perspectives. But where did G-d do hachnasat kallah?

3. ויבן ה' אלקים | את-האלע אשר-לקח מו-האדם לאשה ויבאנה אל-האדם

סמק - מצות מו-эм ז.

G-d created Chava and brought her to Adam

אמר להם בני עמדו והתעסקו בלילה שכן מצינו בהקב"ה שנתעסק בלילה שנאמר ויין ה' אלהים את העלע (בראשית ב' כ"ב) והוא נתעסק בלילה אנו על אחת כמה וכמה. והיכן מצינו שהקב"ה נתעסק בלילה שנאמר ויין ה' אלהים את העלע (שם ב' כ"ב) .... מכאן שתתקנה הקב"ה לחווה וקשתה כלה והביאה אצל אדם שנאמר וייביאה אל האדם

אבות זרבי נתן פרק ז

Chazal learned that G-d 'prepared' Chava as the first kallah

הכל יטככל דrho לczodo' לvinc מון כסדר הלו נטסיפת כנס כנהספיט סס לגמול חסד זכר לחסדי מקומות טנאג עס לדס קרלהען טנאנט לו זונצין ונתעסק צו ונטסיפת צו זכוד מקומות קייל, וברכך זו לך נטנקה ומנטעת לטסיפת קייל ורטויכ לזרק הלו מכיוון טיט זרכך על ככום צזוקיקוב לסדרך עליו, מיידי דכווה הדרכת צטמיס ודרכת על כלור צמוולוי צטא

רש"י מסכת כתובות זז ח עמוד א

Rashi learns that the wedding guests are emulating G-d by showering the couple with chesed. The beracha 'shehakol bara lichvodo' is essentially made on this gathering of guests, but placed together with the other berachot on the cup of wine just as in the berachot on the candle and spices for havdala

6. ומצעין תלמוד תורה לככנת כלב לחופה

רמא שולחן ערוך אבן העור הלכות קידושין סימנו סה סעיף א

The mitzvah of hanchnasat kallah (together with levayat hamet) has a rare and special status - we even cancel Talmud Torah to ensure that the simcha is done properly

7. פ"י הע"פ שתלמוד תורה כנגד כולם לפניו בכ"י מעתין תורה לכל מהופכ .... וול' מיצטער לסתם תלמיד חכם הכל לפניו נגידול סצדרו וכדועcid רצוי וכודח צר חלעתי ומצעי רליה מלייזל קרעט טעננטה טככלזיס הצלוח ומוקע על פ"י כן בשילויו כפונטייך וכו' חלמה דמוה גולדס סייח

ב"ח אבן העוז סימן סה

The Bach clarifies that this applies not only to an 'ordinary talmid chacham' but even to a gadol hador!

8. ויהי דברה אל-אליהו התשבי לאקו"ה. קום רד לךראת אחאב מלך-ישראל אשר בשמרון הנה בקרים נבות אשר-יריד שם לרשותו ודברת אליו לאמו..... וגם-לאיזבל דבר ה' לאמור הכלבים יאכלו את-אייזבל בחל יזרעאל

מלךים א' יט, יט, כא:ג

Eliyahu Hanavi received a prophecy that Queen Izevel would be eaten by the dogs after she died

9. ויבוא יהוא יזרעאל ואיזבל שמעה ותשים בפוך עיניה ותיטיב את-ראשה ותנתקף بعد החלוץ. לא והוא בא בשער ותאמר השלומים זמרי הנג אדני: לב וישראל פניו אל-החלוץ ואמר מי וישקיפו אליו שניים שלשה סריסים: לג ואמר שמתו וישמטו ולי מדקיה אל-הquier ואל-הסוסים ורמסנה: לד יזבא ונאל וישת ואמר פקדוּא את-הארורה הזאת וקברוה כי בת-מעלך היא: לה וילכו לקברה ולא-מצאו בה כי אם-הגללה והרגלים וכפות הידיים: לו וישבו וניגדו לו ולאמר דברה ה' הוא אשר דבר ביד-עבדו אלהו התשבי לאמר בחלק יזרעאל יאכלו הכלבים את-בשער אייזבל לו ויהי נבלת אייזבל בךמו על-פני השדי בחלק יזרעאל אשר לא אמרו זאת אייזבל

מלךים ב' ט-לו

Izevel's death was violent and she was indeed eaten by the dogs. Only her skull, feet and hands were left

10. גמלות חסדים מנין אנו למדין .... מאיזבל שהיתה ביתה סמוク לשוק .... וכל חתן שהיא עבר בשוק הייתה יוצאה מתוך ביתה ומצלצת בכפי ידיה ומצלצת בפה ומהלכת עשר צעדות, וntonava עליה זכור לטוב הכלבים יאכלו את אייזבל בחלק יזרעאל, והאברים שהיו גומלי חסד לא שלטו הכלבים בהם, שנ' וילכו לקבירה ולא מצאו בה וכו'

ילקוט שמעוני מלכים ברomo רלב

Chazal learnt that these parts of her body were saved because she used them to do the mitzvah of hachnasat kallah

B] SHIDDUCHIM

11. יביאה אל האדם אמר רבי ירמיה בן אלעזר: מלמד שנעשה הקדוש ברוך הוא שושבין לאדם הראשון; (רכ"י - טופzion - מטהDEL צחופטו ובזיוונו)

ברכות סא.

Rashi learns that the main mitzvah of hachnasat kallah that G-d did for Chava was the shidduch, as well as the wedding itself. Making shidduchim is thus a part of the mitzvah of hachnasat kallah

C] 'ESCORTING' THE BRIDE

12. תננו רבנן מבטلين תלמוד תורה להוצאה המות ולהכנסת הכהלה. (רכ"י - נכנית נס"ה - נסוחת מזית לזוית חופה) מגילה כה:

Rashi learns that the actual mitzvah is to accompany the kallah from her father's house to the chuppa

13. .... וכتب בפרישה פרשי הכנסת הכהלה ללotta מבית אביה לבית חופה, מזה היה נ"ל הגון ללotta בזמןינו הכהלה כשמבאים אותה תחת החופה כמו שנוהגים לעשות לחתון אדרבה הוא עיקר שהרוי לא נזכר אלא הכנסת הכהלה ..... נמצא מה שהולכים בזמןינו כל הקהלה לכסיות ראש הכהלה היא נקרא הכנסת כלה לחופה ע"כ. והט"ז כתוב נראה לדין לא הוה כייסוי הראש חופה אלא הכנסה לחופה שתהיה אח"כ שהיא הגמר ואין הולכים אלא ללotta החתון ולא ללוט את הכהלה שם כל הנשים הולכות עמה ואין להתערב שם עמהם. וראיתי בקטת מקומות אנשים חשובים הולכים לקרהת הכהלה וכشمקריבים אליה חוורים לאחרוריהם להחותה ונכוון הוא

בית שמואל סימן סה ס"ק ג

There is a debate as to whether walking with the chatan to the bedeken is a fulfillment of the mitzvah. It seem that many poskim require some kind of kavod to be given specifically to the entrance of the kallah!

14. .... ולא הזכיר בה שיעור אלא כל הבא לשם זוכה שכלה שhoa לחבבה כל שם רבים יותר השמחה מהודרת ביותר **בית הבחרה למארי כתובות יז.**

Part of this mitzvah is just being at the wedding. The Meiri here learns that that, halachically, there is no ‘adequate’ number for the wedding - the more guests the more honor and simcha

15. יש אומרים דלאגבי כלה אין לה שיעור ולעולם מבטילן כי ברוב עם הדורת החתן והכלה ומוסיף יותר בשמחה ובחבוב. ודיק hei מדאמרין מעבירין את המת מפני הכללה דמשמעו שיותר היו חששין לכבוד הכללה מלכבוד המת **שיטת מקובצת כתובות יז.**

When it comes to kavod hamet, the sources speak of a limit on necessary attendance and thus a limit on who has to stop learning to come out to the funeral. Not so a wedding. In terms of the number of people required to perform this mitzvah, the Shita Mekubetzet brings two views - (i) according to the honor due to the kallah; and (ii) that there is NO limit - ‘berov am’¹

Note also our discussion in Shiur 1 on the practical limits of Chesed - at the point that a person becomes ‘poor’ - in many senses of the word. Of course the relative statuses of guest and host and their personal needs will weigh in heavily to produce a different resolution in each individual case

16. .... והוגברים יוצאים לקרהתם לפי כבוד הנכנים היו יוצאים וכל בעלי אומניות שבירושלים עומדים לפניהם ושואלי בשלום אחינו אנשי המקום פלוני באתם לשולם: ר' עוזריך מזרטונא: ה"ג לדין צעלי לומנות חייזין לעמוד מפני תלמידי חכמים צמ"ע טוסקים צמלחכתס כדי טלה יתצענו ממלחכתס, מ"מ כי חייזים לעמוד מפני מזיחי צכויס דחיזיך מזוח נטעת. ומטעס זכ עמודים מפני גותהי כמנע טבמת זכ ומפני גותהי קטינוק לזרית מילך **משנה ביכורים ג:ג**

We learn from the mitzvah of bikkurim that one stands in front of someone who is about to perform a mitzvah - this is brought as one of the sources for standing for the chatan and kallah

D] CREATING THE SIMCHA

Chazal also learnt that part of the mitzvah of hachnasat kallah is to make the kallah and chatan happy. Q - Why should there be such a mitzvah when they are already so happy?

17. **כי יקח איש אשה חזשה לא יצא באצבא ולא יעבר עליו לכל דבר נקי יהחה לביתו שנה אחת ושם אותה אשתו אשר לך** **דברים כ:ה**

*The Torah itself makes clear that the first year of marriage is difficult and needs investment. Being mesameach the couple give them the reassurance they need to start a married life together. The focus of simcha seems to be on the kallah! (note in source 1 above that the Rambam refers to this as **לשם הכללה והחתן**)*

18. מפני מה אמרו אלמנה נשאת בחמייש ובעל בתשי? שאם אתה אומר תיבעל בחמייש, לאחר משכים לאומנתו והולך לו, שקדzo חכמים על תקנת בנות ישראל שהיה שמח עמה שלשה ימים **כתובות ה:**

In fact we see that the chatan is himself required to be focused on creating simcha for his kallah

19. אמר רבashi אגרא דבי הלולי - מילוי (רכ"י) – לטמא כתמן **גדורייס**

ברכות:

20. ופירוש להתהלך, יש מפרשין כמו: **לשמונת, ... וכן בדברי רבותינו ... בית השמחה - ביהלולא.** ואין צריך להוציאם מעניין השבח, כי בשמחת החופה ישבח אדם החתן והכלה, לפיכך קראו בית החופה: **ביהלולא** **וד"ק תהילים קונה**

The main focus of the wedding simcha is ‘words’ - praising the chatan and kallah

1. Indeed, some poskim have suggested that when there is a chatan in town, the entire town should not say tahanun since they are all obligated in the simcha - see Yeshuot Yaakov Orach Chaim 131:10

ו אמר רבי חלבו אמר רב הונא: כל הננה מסעודה חתן ואינו משmachו - עובר בחמשה קולות (רכ"י – מזלט חמוץ כ קולות צזירן) צאן כדוד צזירן כוֹת לְתִצְלָלֶל שנאמר: (ירמיהו לא) קול שנון וקול שמחה קול חתן וקול כל האומרים הוו את ה' צבאות. ואם משmachו מה שכרוי? – אמר רבי יהושע בן לוי: זוכה לתורה נתנה בחמשה קולות, שנאמר: (שמות יט) ויהי ביום השלישי בהיות הבקר ויהי קולות וברקים וען כבד על החור وكل שופר וגנו' וכי קול השפר וגנו' והאלקים יעננו בקול

ברכות ו

One should not go to a wedding and not be mesameach - this is linked with the 'kol' of simcha at the celebration. Some poskim see this prohibition as a kind of 'theft' - the meal is provided 'on condition' that one participates in the simcha. Others see that eating the meal creates a kind of 'partnership' in the simcha which requires one to join in the dancing

תנו רבנן: כיצד מפרקין לפני הכללה? בית שמאי אומרים: כללה כמות שהיא, ובית הלל אומרים: כללה נאה וחסודה. (רכ"י – פוט פסח מזון עלייך). אמרו להן ב"ש לב"ה: הרי שהיתה חיגורת או סומה, אומרין לה, כללה נאה וחסודה? והتورה אמרה: (שםות יג) מדבר שקר תרחק! אמרו להם ב"ה לב"ש: לדבריכם, מי שלקח מכך רע מן השוק, ישבחו בעיניו או יגנוו בעיניו? הוי אומר: ישבחו בעיניו, מכאן אמרו חכמים: לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות כתובות זו.

Beit Hillel and Beit Shammai disagree on whether you can praise a bride for beauty which she does not have

23. **כמות שהיא** – לפי יופיה וחשיבותה מקלסין אותה

רש"י שם

24. **כללה כמות שהיא** – ואם יש בה מום ישתקו ולא ישבחוה אי נמי ישבחוה בדבר נאה שיש בה כגוון בעיניה או בידיה אם הם יפות. וב"ה אומרים ישבחוה למורי דכשנזיכין מה שיש בה לשבח מכלל דבר לא גנאי.

תוספות שם

The mefarshim explain that Beit Shammai require one either to refrain from inaccurate praise or to find something else that can be praised. Beit Hillel consider that this approach will NOT be construed as praise at all!

25. **ישבחו בעיניו או יגנוו בעיניו**. פירוש דכל שהוא מפני דרכי שלום אין בו ממש מדבר שקר תרחק

rietba'a כתובות זו.

The Ritva explains that the source of Beit Hillel is 'mipnei hashalom'

26. **מצווה לשמה חתן וכלה ולרקד לפני ולומר שהיא נאה וחסודה אפילו אינה נאה**

שולחן ערוך אבן העזר הלכות קידושין סימן טה סעיף א

The halacha is like Beit Hillel

27. **כי אתה רב דימי אמר, וכי מישרו קמי כלתא במערבא: לא כחל ולא שرك ולא פירכוכס ויעלה חן**

כתובות זו.

The Gemara gives other examples of praise heaped on the kallah

28. אמרו עליו על רבי יהודה בר אילעאי, שהוא נוטל בד של הדס ומרקך לפני הכללה, ואומרים: כללה נאה וחסודה. רב שמואל בר רב יצחק מפרק אתלת, א"ר זירא: קא מכסיף לו שבאי כי נח נפשיה, איפסיק עמודא דנורא בין דיזיה לכלוי עלמא; ומגמי, דלא אפסיק עמודא דנורא אלא אי לחז בדרה אי לתרי בדרה. א"ר זירא: אהנימה ליה שוטיתיה לשבא ואומרי לה: שוטיתיה לשבא לשבא

כתובות זו.

Gedolim used to dance in front of the kallah in unusual ways. Chazal were concerned as to whether there is a problem here of them making fools of themselves

29. **ע"פ שיהיה אדם חשוב ביותר ואין דרכו ליקח דברים מן השוק ולא להתעסק במלאות שבבית חייב לעשות דברים שאין צורך השבת בגופו שהוא כבודו. חכמים הראשונים מהם מי שהיה מפצל העצים לבשל בהן, ומהן מי שהיה מבשל או מולח בשער או גודל פתילות או מדליק נרות**

רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה ו

The Rambam in hilchot Shabbat makes clear that there is no indignity in becoming personally involved in doing a mitzvah. Nevertheless, the poskim warn against creating an atmosphere of excess - too much noise and drinking!

30. **וגם לצערינו הרבה פעמים עוברים בזה על אמרים (ברכות לא) אסור לאדם למלאות שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר או יملא שחוק פינו, ונפסק להלכה בא"ח סי' תק"ס, וכmarsh"כ הט"ז שם דר"ל גם בשמחת נשואין אסור, ולפ"ז פשוט זה הוא תקנה טובה שלא לבטל ת"ת ובפרט קביעות הישיבה, וגם אייכא בזה תיקון העולם שלא להרבות בחוכחות שמחת נשואין אשר כבר הרבה צוחו על זה**

שורט שבת הלוי חילך סימן רפג

Rav Wosner introduces a note of caution. In practice, striking a balance is essential - we do not empty all the yeshivot for every wedding. Limiting numbers at weddings is important (i) to prevent bitul Torah; (ii) to avoid weddings becoming too expensive and; (iii) to keep a focus on the halacha not to feel too much lightness and simcha in this world!

31. **אסור לאדם שימלא פיו שחוק בעולם הזה (ט"ז) – ולפי צמנה כל מזוה כגון חמונגה והוא פורייס מ"מ לנו ימלא פיו שחוק כילע"ד נכון**

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקס סעיף ה

The Shulchan Aruch rules a prohibition to 'fill our mouths' with joyous laughter in this world. The Taz rules that this even applies to simchat shel mitzvah, such as a wedding

32. **יש מתירים לומר לעכו"ם לנגן בכלי Shir בחופות. במקרה: ואפי' לומר לנכו"ס לתיקון כלי Shir, שי מפסיק כבוד חתן וכלה, גלע"כ,**

ולסוע. ומיכו זמן זה נגן לך לקל

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שלח

The Shulchan Aruch permits having a live non-Jewish band at a wedding on Shabbat!

33. **לומר וכו' - דמיוסר כצמעה קול כלבי Shir היו מלהיים ליסור לריצן גזירה שמה יתקון כלבי Shir ותמיירך לנו"י ג"כ היו מלהיים ליסור לריצן וכו' צבאות וצמוקס מזוה כיון דלעין שמחת חתן וכלה מלה כלבי Shir וצרי וית מקומות נגן לו כחמייר צב אל טה רבכינוס זה מע"ש וזה יחולר לו צבאת כלום והוא צב מועלמו לנגן**

משנה ברורה סימן שלח ס"ק ח

The Mishna Berura explains that part of the underlying reason for the heter is that music is so critical at a wedding! (NB the halachic issues could be different for electronic amplification. Also consider the impact of minhag Yerushalayim)

34. **דאיתא ב Maharil שפעם א' גוזר המושל שלא ינגנו בכלי Shir וצוה להוציא חתן וכלה לעיר אחרת לעשות שם החתונה כדי לנגן בכלי Shir ורדרב"ז ח"א קל"ב כתוב שבא**

מגן אברהם סימן שלח:יא

The Magen Avraham brings an account from the Maharil (15C) where a chatan and kallah were told to marry in a different town just so they could have music. Nevertheless, the poskim discuss the balance between having loud music to create the simcha and concern for disturbance to neighbors at times when people are sleeping

E] HONORING THE CHATAN AND KALLAH

35. **החתן דומה למלך הכל מקלסין אותו שבעת ימי המשתה כך חתן הכל מקלסין אותו שבעת ימי המשתה, מה המלך לובש בגדי כבוד, כך החתן לובש בגדי כבוד, מה המלך שמחה ומשתה לפניו כל הימים, כך החתן שמחה ומשתה לפני כל שבעת ימים, מה המלך אינו יוצא לשוק לבדו, כך החתן אינו יוצא לשוק לבדו, מה המלך פניו מאירות כאור החמה, כך חתן פניו מאירות כאור החמה, שנ' והוא כחתן יוצא מחרופתו**

פרק ז דרכי אליעזר פרק טז

The Chatan is also compared to a king and should be praised. Rav Moshe Sternbuch stresses that the purpose of the mitzvah of simcha is to reinforce to the chatan and kallah how 'chashuv' they are and how seriously we take the mitzvah of marriage and having children

אם פגעו מות וכלה זה בזו, מעבירין המת לפני הכללה; וכן אם אין בעיר כדי ליה ולזה, מקדימים המכיניסון הכללה לחופה, ולאחר כך קוברים המת. אבל אחר שנכנסה לחופה, יש לפניו לוחם אבל ולשם חתן, תנחומי האבל קודם. (פ"ז – מעזין ה' כתמה מפני הכללה – נכס נכס דלעומס מזות קוויס קודמת למזות קמיטס ועייר מזות הכללה נכס נכס נח' מז' נח' צלול' וגוי)

36. שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שיש סעיף א'

Weddings take priority over funerals - life over death. The Shach relates this to the imperative to build and populate the world that G-d created

F] SHEVA BERACHOT

משה התקין שבעת ימי המשתה (קרין כעדות: כלומר מדרורייתו היה לנו טיכו שבעת ימי המחתה... לכתיב (גלוות נטה: זיעקן מילל' טעט זלט)

37.

תלמוד ירושלמי מסכת כתובות פרק א ז' כה טור א/ה"א

The mitzvah of Sheva Berachot has its roots in the earliest period of Jewish history - even before Matan Torah

וה"ר מאיר הליי ז"ל כתב ביום א' של שמחת חתן היו דאוריתא דכתיב (שיר ג') ביום חתונתו וביום שמחת לבו אלמא דשמחה לבו ביום ראשון יש לו סמק מן התורה

רא"ש מסכת כתובות פרק א אות ה'

Some poskim see the first day of sheva berachot as min haTorah. Others suggest that the whole week has a din of simcha min haTorah

G] WEDDING PRESENTS

שכן מצינו בדניאל איש חמודות שהיה מטעס בגמלות חסדים. ומה הן גמilot חסדים שהיה דניאל מטעס בהן?.... היה מתוקן את הכללה ושמחה (פ' – נכון לרכיש וקייטונית)

39.

אבות זרבי נתן פרק ז'

Part of hachnasat kallah is providing for the financial needs of the new couple in setting up home

טו גבאי צדקה שיש בידם מעות צדקה, ישיאו בהם בתולות עניות, שאין צדקה גדולה מזו

40.

שולחן ערוך יורה דעה סימן רמט סעיף טו

The Shulchan Aruch rules that marrying off poor kallot is one of the highest form of tzeddakah

מוכרים בהכ"ג, וכן שאר דברים שבקדושה אפי' ס"ת, להספקת תלמידים או להשיא יתומים בדמיו – מגן חצרם: (ט) נכסית יתומות בדמיו – וכ"כ יתומות וכן נ"ל מוכח מדקלמר בוגמי' בטעם מזוז ל' מזוז ל' מזוז פלי ולצ' הלו' פרו ולצ' ול' ש"ק צה"כ מטה"כ נכסת יולך

41.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות בית הכנסת סימן קג סעיף ז'

We will sell a shul and even Sifrei Torah to raise money to marry off poor men and women - underpinning this is the mitzvah of 'leshevet yitzrah'

H] TZNIUT

הגיד לך אדם מה-טוב ומה-ה' דזרש מפרק כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלקייך מיכה וית'

42.

The Navi Micha reduced the key elements of a Torah life to three main ideas, one of which is tzniut

והצנע לכת עם אלקייך - זו הוצאה המת והכנסת כלה לחופה

43.

טוכה מט:

Chazal identified tzniut specifically with hachnasat kallah

ה' זס זריך בזונע, לסעוד צמדה נלה ולבטמה צמדה נלה, וליה נכנייג קלות רלה צניאו 44.

רישוי שם

The requirement for tzniut in a wedding is both the way that people behave and the way that the wedding is prepared

45. אסור להסתכל בבליה, לאן מותח לכסתכל צחצחים טניאו לו צפליית לחתה

שולחן ערוך אבן העור סיון סה סעיף ב'

The halacha is concerned that the atmosphere of simcha should not slip into unacceptable levels of immorality

46. רב אחא מרכיב לה אכתפיה ומרקך, אמריו ליה רבנן: אנן מהו למייעבד הכי אמר להו: אי דמיין עלייכו ככשוואר - לחשי, ואי לא - לא

כתובות יז.

One of the Amoraim would even lift up the kallah on his shoulders! Today we have the minhag to lift the chatan and kallah on chairs - this gemara also seems to be one of the mekorot for the Chassidic 'mitzvah-tanz'

47. ו"א דכל שאינו עושה דרך חבה, רק כוונתו לשם שמים, מותר (בית שמואל - יי') רק כוונתו לטס טמיס - לטשות נח לטעيق ולהמם וככ"ג ומזה נכוו לרקע נס כבלח להצעה על כחתן זו לכבוד חביב ומ"ה להיו נאהמייר ר"ל וג"ה כתז גמלוכתינו נכוו ל慷慨 נסוג חסוך, ומ"ט מותס' כל טהון כוונתו לטס חיבכ חלה לטס טמיס מותס)

שולחן ערוך אבן העור הלכות אישיות סימן כא סע' ה'

The Shulchan Aruch rules that in some cases closeness between men and women may be appropriate if the kavana is entirely leshem shamayim. The Beit Shmuel brings as an example the mitzvah tanz and records that this minhag was common in some places

48.

כ"ז עונר נ"ב קולות כו' ע"ט: (ג) ולרכד לפניה. עי נ"ק מורת מישט נמך עוזרת גלויליס דק' י"ז נ"ב טפי ידייסו זכ' וו"ל וניל' לדקהו נלקת נמלול עס פכלת נצבעם ימי במתטה טפי' טיענו הווע פדה ממת טלאגט מעתפת כדרכן טוועגין מקלה ט"ס טבדו טוה טפ"ה לנו שפир ענדוי כדרמאטמען טכל דצוס קליינה געלמלט מסטור ווילן לאלק צין נטלת ליל' ההיינט מלן דמייר דזמיינט ערלי נכאורה ווילן חמיין מלכיס הילט לייד מירקזין פפי סכלת ווילן עס פכלת וככ"ג פסק ס"ק נרט"ב דכטווות לדקהו לאקמכל גפפי נלה כל טגעא כמו פהסדור לאקמכל צהנטט הדרת ווילען צני צליינל האוליכט גמלול עס גטס דעלמלט געליסט סכמו טומר יד ניל ניל ינקה רע ניל ינקה מעונצת טן גיגנט ווילו לגערל נ"ן וכל מי זיין צילו לממות כו' עכ"ל ועם"מ וג"ט נעלין קי' כ"ה ס"ה הוניג צניאו טס מק"ט:

פתח תושבה אבן העור טה'ב

Others heavily criticize the minhag and assert that no one today has the kavanah leshem shamayim that we see with Rav Acha in the Talmud

I] OTHER CHESED

Consider also other mitzvot of chesed at a wedding, particularly to support and look after the parents and family of the couple, especially when they are not used to this kind of simcha